

Návrh
na rozšírenie a aktualizáciu
Investičnej akcie – Rekonštrukcia, modernizácia a dostavba
areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „MK SR“) predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky materiál, ktorým navrhuje:

- 1) predĺžiť obdobie realizácie Investičnej akcie – Rekonštrukcia, modernizácia a dostavba areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave (ďalej len „IA“);
- 2) rozšíriť IA o projektovú prípravu vnútorného a vonkajšieho interiéru budov v areáli Slovenskej národnej galérie v Bratislave;
- 3) aktualizovať rozpočet IA.

ad 1)

V roku 2016 vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 288/2016 z 7. júla 2016 prerušila konanie IA z dôvodu konania predsedníctva Slovenskej republiky v Rade Európskej únie a následne uznesením č. 136/2017 predĺžila realizáciu IA do 30. 6. 2019.

Počas realizácie IA prišlo k odkrytiu reálneho stavu rekonštruovaných objektov areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave (národná kultúrna pamiatka Vodné kasárne, Administratívna budova, Premostenie), ktorý z časti nezodpovedal pôvodnej projektovej dokumentácii zo 70tych rokov 20. storočia, z ktorej sa pri plánovaní rekonštrukčných prác vychádzalo a z časti je v horšom technickom stave, ako bolo na začiatku IA predpokladané. Uvedené si vyžiadalo v priebehu realizácie IA hľadanie a postupné realizovanie riešení, ktoré sú náročné na čas, a to aj v rovine úpravy projektovej dokumentácie, aj v rovine stavebných prác. Následkom uvedeného nebolo možné splniť termín realizácie IA. Pre jej úspešné ukončenie je nevyhnuté vyriešenie vzniknutých problémov, inak nie je možné zabezpečiť zmysluplnú rekonštrukciu a dostavbu areálu, vrátane zaručenia bezpečnosti prevádzky priestorov, ktoré budú prístupné verejnosti a v ktorých budú trvalo uložené zbierkové predmety v správe Slovenskej národnej galérie (t. j. významná časť kultúrneho dedičstva vo vlastníctve Slovenskej republiky).

Slovenská národná galéria je vrcholnou zbierkotvornou, vedecko-výskumnou, metodickou a kultúrno-vzdelávacou inštitúciou s celoštátnou pôsobnosťou, a to zo zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide o jedinú štátnu fondovú galériu na Slovensku, t. j. jedinú v zriaďovateľskej pôsobnosti ústredného orgánu štátnej správy.

Na základe vyššie uvedených skutočností MK SR predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh **predĺžiť obdobie realizácie IA do 31. decembra 2021.**

ad 2)

MK SR navrhuje **do IA zahrnúť ďalšiu plánovanú fázu** premeny Slovenskej národnej galérie na modernú, verejnosti otvorenú, fondovú inštitúciu plniacu svoju nezastupiteľnú úlohu v uchovávaní a prezentovaní vizuálneho umenia. Je ňou **projektová príprava vnútorného a vonkajšieho interiéru budov areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave**. Projektová príprava profesionálne navrhne kompletný vonkajší a vnútorný interiéru budov areálu, ktoré budú v rámci IA zrekonštruované alebo dostavané. Vnútorný interiéru zahŕňa vybavenie expozície, výstavných priestorov, špecializovaných pracovísk Umenovednej knižnice SNG a Archívu výtvarného umenia, špecializovaných depozitárov, priestorov pre verejnú (ako je kreatívny pavilón pre deti, oddychové a návštevnícke zóny, prezentačný priestor pre reprodukcie, aula, a. i.), priestorov pre zamestnancov (ako napr. kancelárie, zasadačky, reštaurátorský ateliér, digitalizačné pracovisko, fotografický archív, diagnostické laboratórium). V rámci vonkajšieho interiéru budú riešené priestory v areáli určené návštevníkom – ako napr. sochárska záhrada pod Premostením, travertínová záhrada do Riečnej ulice, letný pavilón na nádvorí, park smerom k Paulínyho ulici, piazzetta Karola Vaculíka vo vnútornom bloku areálu, ale aj informačný systém pre navigáciu návštevníka a označenie budov i jednotlivých komponentov rozsiahleho areálu.

Zahrnutie projektovej prípravy interiéru areálu Slovenskej národnej galérie do IA je ďalším krokom vedúcim k cieľu – k sprístupneniu Slovenskej národnej galérie v Bratislave verejnosti. Slovenská republika ním umožní svojej jedinej štátnej národnej fondovej galérii plne profesionálne fungovať v oblasti sprostredkovania vizuálneho umenia širokému spektru odbornej a laickej verejnosti, ako aj bezpečne odborne uložiť významnú časť národného kultúrneho dedičstva, t. j. zbierkové predmety vo vlastníctve štátu a v správe Slovenskej národnej galérie.

Na finančné zabezpečenie poslednej fázy nevyhnutnej na sprístupnenie areálu Slovenskej národnej galérie verejnosti, ktorou je dodanie interiéru areálu podľa vyhotovenej projektovej dokumentácie MK SR pripraví na rokovanie vlády SR do 31. 12. 2020 samostatný materiál s návrhom realizácie ďalšej investičnej akcie.

Bez dodania interiéru areálu (t. j. expozície, výstavných priestorov, knižnice, archívu, depozitárov, priestorov pre verejnú ako je napr. kreatívny pavilón pre deti, oddychové a návštevnícke zóny, prezentačný priestor pre reprodukcie, sochárska záhrada pod Premostením, letný pavilón na nádvorí, priestory pri novej kinosále; priestorov pre zamestnancov ako napr. kancelárie, zasadačky, reštaurátorský ateliér, ale aj bez informačného systému pre navigáciu návštevníka) totiž nebude možné po rokoch rekonštrukcie sprístupniť areál verejnosti a ukázať jej na čo boli verejné zdroje (rozpočet IA) použité. Slovenská republika by si tak opätovne oddialila šancu umožniť svojej jedinej národnej fondovej galérii, v zriaďovateľskej pôsobnosti štátu, plne profesionálne fungovať v oblasti sprostredkovania vizuálneho umenia širokému spektru odbornej a laickej verejnosti a bezpečne uložiť zbierkové predmety (vo vlastníctve štátu) nevyčísľiteľnej historickej, kultúrnej, umeleckej a dokumentačnej hodnoty v objekte Depozitárneho domu. Termín dodania interiérového vybavenia areálu bude uvedený v predmetnom materiáli, ktorý MK SR predloží na vládu SR do 31. 12. 2020, predpoklad je, že ním bude 31. máj 2022.

ad 3)

Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 288 zo 7. júla 2016, ktorým bolo prerušené konanie IA z dôvodu konania predsedníctva Slovenskej republiky v Rade Európskej únie a ani následné uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 136/2017, ktorým bola realizácia IA posunutá do 30. 6. 2019 neobsahovali vyčíslenie finančného dopadu prerušenia a posunu termínu IA. V rozpočte IA je nevyhnutné zohľadniť nielen tento dopad, ale aj práce potrebné na sanovanie zistených obštrukcií, na úpravu projektov (aj v súvislosti so zmenami v právnych predpisoch, európskych normách a na základe skutočností zistených revíziami a stavebným a autorským dozorom, či kontrolnými meraniami a skúškami), na projektovú prípravu interiéru objektov areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave. V tejto súvislosti MK SR navrhuje **aktualizáciu rozpočtu IA**:

I. realizácia stavby a služby súvisiace s projektovaním, úpravou projektov na nové legislatívne zmeny a európske normy, revíziami, stavebným a autorským dozorom	26 300 000,00 € s DPH
II. projektová príprava interiéru	500 000,00€ s DPH
t. j. v celkovej sume	26 800 000,00€ s DPH.

Odôvodnenie:

I. navýšenie finančných prostriedkov na IA:

A. na riešenie skutkového stavu zisteného až po odkrytí konštrukcií objektov na stavenisku, ide najmä o nasledujúce skutočnosti:

- rozpor medzi pôvodnou dokumentáciou z roku 1977 a skutkovým stavom:
 - Pôvodná podzemná stena pri založení Administratívnej budovy nebola zrealizovaná počas výstavby v 70-tych rokoch podľa archívnej dokumentácie, s ktorou pracoval realizačný projekt, na jej mieste bola nájdená masívna 1,40 metra hrubá monolitická stena, s ktorou projekt nerátal, takže bolo nevyhnutné preprojektovať objekt Depozitárny dom a použiť iné technológie a materiály.
 - Po odkopaní základov boli zistené závažné statické nedostatky stien a stropov (najmä klenbových konštrukcií) na objekte Vodné kasárne (národná kultúrna pamiatka), pôvodné stropné trámové železobetónové konštrukcie a väzníky strechy boli nedostatočne staticky zabezpečené.
 - Na objekte Premostenie bola odkrytá iná pôvodná realizácia staticky dôležitých konštrukcií, a to nadzemných aj podzemných, táto skutočnosť musela byť stavebne vyriešená.
- kritický stav podzemných podlaží
Podzemné podlažia všetkých rekonštruovaných objektov, ktoré vykazujú odhalenú výstuž, praskliny a priesaky vody sú v kritickom stave, čo má za následok nevyhnutnosť sanácie v nevyhnutnom rozsahu.
- korózia
Reálny stav všetkých nosných ocelových konštrukcií vykazoval vysoký stupeň skorodovania, preto bolo nevyhnutné pristúpiť k jednoznačnému ošetreniu jestvujúcich konštrukcií ich dôsledným otryskaním, novými nátermi, v niektorých

prípadoch dokonca i k výmene niektorých staticky dôležitých častí týchto konštrukcií, a to vo všetkých objektoch zo 70tych rokov 20. storočia: Administratívnej budovy, objektov bývalej Knižnice a Premostenia).

- nerovnosť (doslova krivosť) oceľových konštrukcií
Odkrytie oceľových konštrukcií umožnilo odhalenie ich nerovnosti nad rámec povolenej tolerancie, tento problém mal dopady do projektu aj do realizácií navrhovaných fasád.
- nutnosť realizácie nových vrtov pre čerpacie a vsakovacie studne
Vzhľadom na aktuálny stav obdobných studní v tesnej blízkosti zdrojov pre Slovenskú národnú galériu hrozilo znefunkčnenie budúceho stavu chladenia priestorov a objektov; takže museli byť vybudované nielen nové studne, ale následne aj nové prípojky, rozvody a ostatné príslušenstvo.
- realizácia nových studní
Nové studne si vyžiadali nové trasovanie vzduchotechniky, čo sa následne premietlo aj do ďalších položiek (zdravotechnika, vzduchotechnika a v neposlednom rade aj architektúra).
- nutnosť zmeny typov káblov pre silnoprúdové a slaboprúdové rozvody
Zmena je vyžiadaná zmenou protipožiarnych predpisov a má zásadný vplyv aj na ostatné odborné profesie stavby.
- potreba revízií
Revízie sú vypracovávané v súlade s novým pripravovaným projektom požiarnej ochrany (čiastkovo sú všetky etapy konzultované s pracovníkmi Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru). Zmeny sa premietnu následne aj do stavby napr. pri realizácii nových požiarnych klapiek. Vypracovanie komplexného projektu požiarnej ochrany v stupni realizačnej projektovej dokumentácie bude k dispozícii, v súlade s dohodou s Hasičským a záchranným zborom, až pri ukončení stavby, aby sa vyhlo duplicitám vo výdavkoch. Táto dokumentácia sa bežne v tomto stupni nevykonáva, avšak vzhľadom na časový posun predchádzajúceho stupňa projektu pre stavebné povolenie v rokoch 2006 – 2008, kedy bol projekt rozdelený na štyri etapy a vzhľadom na značné množstvo zásadných zmien pre stupeň realizačnej projektovej dokumentácie je nevyhnutné vypracovanie projektu v časti požiarnej ochrana. Jednotlivé a čiastkové dopady sa však realizujú priebežne v súlade s jednotlivými revíziami projektu. Finálne náklady bude možné vyčísliť až pri realizácii príslušného stavebného stupňa. Požadovaná rezerva, s ktorou operuje znalecký posudok na rekonštrukciu Slovenskej národnej galérie tieto zmeny finančne pokryje;
- revízie v súvislosti s postupom a dokončovaním jednotlivých stupňov stavby
Všetky vyžiadané revízie boli odovzdané, je možné však identifikovať dôvody, ktoré si s veľkou pravdepodobnosťou revíziu vyžadujú, ide o aktualizáciu na nové normy, uvádzanie jednotlivých technológií z dôvodu veľkého časového rozmedzia medzi projektom a realizáciou (niektoré technológie sa už nevyrábajú).

B. na sanáciu položiek, ktoré neboli zahrnuté vo výkaze výmer, alebo z neho vypadli v rámci otázok a odpovedí v procese verejného obstarávania

- nároky z rozhodnutí k stavebnému povoleniu, ktoré boli súčasťou súťažných podkladov a generálny dodávateľ ich musí akceptovať a zabezpečiť;
- nároky z rozhodnutí vydaných v roku 2013
Ide o nejednoznačne stanovené nároky, v rozhodnutiach boli uvedené iba základné zadefinovania požiadavky, napr. výrub stromov, náhradná výsadba a jej starostlivosť v období 3 rokov v zmysle povolenia, zmena strešnej krytiny v zmysle rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu a pod.
- nároky z dohôd k susedným nehnuteľnostiam
Stavba sa realizuje vo vysoko exponovanej časti starého mesta, je potrebné riešiť počas jej trvania napr. náhradné parkovanie áut v blízkom okolí stavby.
- zabezpečenie vykurovania Esterházyho paláca
V Esterházyho paláci sa nachádzajú výstavné priestory Slovenskej národnej galérie a počas IA je v ňom uložená aj časť zbierkového fondu Slovenskej národnej galérie, takže udržiavanie optimálnych tepelných a klimatických podmienok je v ňom nevyhnutné.
- zvýšené požiadavky na zariadenie staveniska (ďalej len „ZS“)
V tesnej blízkosti staveniska sa nachádza zastupiteľský úrad Spojených štátov amerických v Slovenskej republike, čo zvyšuje náklady na ZS, ktoré sa premietajú do vedľajších rozpočtových nákladov (ďalej len „VRN“) ako i ambasády a zastupiteľstvá iných krajín.
- zvýšené nároky na demontážne a búracie práce
Každoročne dochádza k väčšej degradácii materiálov, ktoré sú určené na spätné využitie a majú sa namontovať naspäť, zvyšujú sa tak nároky na ich ošetrovanie a skladovanie.
- zahrnutie VRN do ceny, do ktorej sa zahŕňajú individuálne potreby uchádzača na zákazke
Ide napr. krytie finančných záruk počas výstavby voči banke na zábezpeky, pokrytie prác do času ďalšej fakturácie. Podľa súťažných podkladov je fakturácia ¼ ročne a dodávateľ musí mať vlastné finančné zdroje do doby kým dôjde k fyzickej fakturácii – t. j. 3 mesiace nárok na vystavenie faktúry + 2 mesiace splatnosť faktúry.
- definovanie stavby v realizácii ako jeden celok a následný dopad na cenu v položke VRN a ZS, ako aj nárast ceny za sťažené podmienky (centrum mesta, obmedzenia na použitie určitých typov stavebných strojov a vjazd mechanizmov - polomery otáčania na úzkych komunikáciách, väčší počet pracovníkov a strojov);
- ekvivalentné riešenie návrhu na zabezpečenie stavebnej jamy
Generálny dodávateľ môže zvoliť aj drahší spôsob, ktorý bude vzhľadom na lehotu výstavby rýchlejší.
- indexácia ceny
 - Pôvodná cena kopírovala výsledky štátnej expertízy z roku 2005, ktorá bola spracovaná na stupeň dokumentácie - stavebný zámer a stanovená sadzovníkom vydávaným spol. ODIS. Následne sa cena upravovala Indexom nárastu cien v stavebníctve vydávaným ŠU SR - tento index nemusí zohľadňovať špecifické potreby konkrétnych dodávateľov v ich ponuke.
- zmena ceny

- Ponuková cena bola stanovená rátajúc so začiatkom prác koncom roka 2014 a dobou trvania výstavby 3 roky (t. j. do roku 2017). Pri náraste cien v stavebníctve by cenový nárast v ponuke len z tohto titulu tvoril viac ako 3%.
- chýbajúce položky v cene
 - Cena nezahrňovala položky spojené s prípravou budovy na stavenisko.
- odlišnosť v cene

Cenová ponuka uchádzača bola spracovaná podľa jeho cenníka stavebných prác a materiálov, ktorý sa môže líšiť od štandardného cenníka používaného pre zistenie orientačnej ceny v položke režijných nákladov, správnej a výrobnéj réžii a úrovne zisku, oproti predpokladu bežne dostupných cenníkov. Dodávatelia majú spracované vlastné cenníky, v ktorých majú zapracované svoje výšky uvedených režijných nákladov a miery zisku v závislosti od individuálne stanovených potrieb firmy. Krytie navýšeného rozpočtu IA možno riešiť formou stavebnej rezervy, ktorá je súčasťou každej verejnej investičnej akcie.

Kvalifikovaný odhad ceny stavby v druhom štvrtroku 2021 určil, na základe žiadosti MK SR, Znalecký ústav v odbore Stavebníctvo Stavebnej fakulty Technickej univerzity v Košiciach listom č. 28850/2019 zo dňa 25. 10. 2019. Odhad celkových nákladov IA bol určený vo výške 57 939 502 € bez DPH (69 527 402 € s DPH). Rozdiel potrebný na dofinancovanie IA (v porovnaní so Zmluvou o dielo zo dňa 28. 12. 2015) je v odhadovanej výške 19 939 502€ bez DPH (23 927 402 € s DPH), uvedený rozdiel je bez odporúčanej rezervy 10%.

Vrátane odporúčanej rezervy 10% predstavuje celkový potrebný rozdiel na dofinancovanie 26 320 000€ s DPH.

C. navýšenie projekčných služieb, stavebného dozoru a autorského dozoru v súvislosti s posunmi termínu, revíziami, nepokrytými výdavkami vyplývajúcimi zo zmluvy ako aj v súvislosti so zmenami právnych predpisov a európskych noriem

Predlžovanie doby výstavby zvyšuje ceny služieb spojených so stavebnými a autorskými dozormi, keďže sa služby čerpajú dlhšie. Taktiež vyššie uvedené stavebné zmeny mali zásadný dopad na realizačnú projektovú dokumentáciu, ktorá musí byť operatívne prepracovávaná počas prác, a to formou revízií k jestvujúcim projektom, vrátane prepracovania príslušných profesií. Kvôli zmene právnych predpisov bolo nevyhnutné vypracovať zmeny aj v hlavnej skladbe "Vzduchotechnika – Ekodizajn" materiálu Zmeny a doplnky RPD, čo malo zásadný vplyv aj na ostatné odborové profesie stavby.

II. rozšírenie IA o projektovú prípravu interiéru

Táto položka zahŕňa náklady na projektovú dokumentáciu interiéru areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave a jej dodanie, na základe Zmluvy 1205-05-01 s generálnym projektantom. Pod interiérom sa rozumie vnútorný a vonkajší interiérom budov, ktoré sú súčasťou areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave, t. j. všetkých priestorov areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave určených pre:

- verejnosť, napr. umenovedná knižnica, archív, oddychové a vzdelávacie návštevnícke zóny, kníhkupectvo, kreatívny pavilón pre deti a dospelých, veľká dvorana, priestory

prilahlé ku kinosále, prezentačný priestor pre reprodukcie, výstavný sál, sály pre expozície (vo všetkých priestoroch Premostenia a Vodných kasární) a exteriérové priestory, ktoré sú integrálnou súčasťou areálu a plnia svoje expozičné a spoločenské funkcie: ako letný pavilón na nádvorí, park smerom do Paulínyho ulice, sochárska záhrada pod Premostením, travertínová záhrada do Riečnej ulice, Piazzette Karola Vaculíka vo vnútornom bloku areálu;

- zamestnancov: administratívne priestory, vrátane zasadačky a spoločných zón pre zamestnancov;
- trvalé odborné uloženie zbierkových predmetov: depozitár, reštaurátorský ateliér;

Súčasťou je i informačný systém celého areálu na navigáciu návštevníkov, vrátane exteriérových označení budov.